

Climent Forner

En el moment d'entrar a la rectoria de Viver, un capvespre de tardor, al cel hi llueix un estel solitari. Saludem mossèn Climent i la Ramona. El Reiet, el gos juganer, demana ser tingut en compte. Ara fa un any s'engegava l'Any Climent Forner, amb motiu del vuitantè aniversari del capellà poeta. Al caliu de la llar de foc, comencem parlant de les presentacions del llibre que recull tota la seva poesia i del reguitzell d'actes organitzats aquí i allà. Se n'han fet tants que omplen quatre folis manuscrits. En un silló al costat de la taula, barrejats amb diaris, revistes i papers, hi ha els tres llibres que simultàniament llegeix el rector: filosofia, assaig literari i un altre, en castellà, del bisbe Pere Casaldàliga, "Las causas que dan sentido a la vida".

Ara que s'acaba l'Any Climent Forner i els tràfecs d'anar amunt i avall per terres del bisbat i de fora, quin balanç en fa de tot plegat?

- No deixa de donar satisfacció. S'han fet moltes coses, presentacions del llibre, actes a molts indrets, entrevistes a TV3, Ràdio Berga, Televisió del Berguedà... La comissió, però, somiava moltes més coses. I algunes idees no s'han pogut fer realitat per manca de pressupost. Per exemple el festival de poesia.

El llibre que recull la seva poesia completa, "Preneu-m'ho tot, deixeu-me la paraula", editat per L'Albí ara fa un any, és en certa manera el seu testament poètic. Està satisfet de la recepció que ha tingut?

- Ha tingut bona acollida, sí, però jo m'esperava que se'n parlés més, per exemple a les revistes Serra d'Or o Foc Nou... Ha quedat entre dos extrems. Per una banda, el

(Guillem de Berguedà, trobadors i Ausiàs March); i 6, promoció cultural d'escriptors i del Berguedà.

Ha parlat de les seves traduccions de l'occità dels poemes de Guillem de Berguedà i altres trobadors al català, tasca que en el seu moment va ser molt ben valorada per Martí de Riquer. Li va ser fàcil?

- La traducció és molt enriquidora i gratificant, t'encara a un personatge, t'has de documentar molt i porta molta feina. Riquer em va lloar els trobadors berguedans. I el professor Llorenç Soldevila em va fer també un gran elogi de la meua versió dels 17 poemes d'Ausiàs March.

En alguns moments, els seus escrits al "Full Diocesà", amb motiu de la Diada Nacional de l'Onze de Setembre, van aixecar molta polseguera innecessària, no li sembla?

- Alguns periodistes només em coneixen pels articles del "Full Diocesà". Això ha de quedar en un segon pla. L'article que va aixecar més enrenou va ser "D'on venim, cap a on anem?", del 8 de setembre de 1991. Precisament perquè no quedin en l'oblit, ara els he recollit en el "Quadern de Viver" número 7, acabat de publicar. Recull, entre altres textos, tots aquests articles del Full, la majoria escrits per mi, des de l'any 1976 fins al 1991 i també el del 2008, amb una petita introducció explicativa, on escric: "que a nosaltres i a vosaltres ens serveixi, si més no, de recordatori, examen, reflexió, diàleg i encoratjament. Perquè mai no treballarem prou a favor del Regne de Déu..."

"Jo ho he donat tot per la llengua"

Joan Ferrer i Costa em diu que sóc un dels millors poetes catalans i, a l'altra banda, hi ha el silenci. Home, hi ha d'haver un terme mig, un equilibri. Jo diria que en el camp de la poesia religiosa sí que compto, però també és veritat que som pocs representants.

Però vostè no és només un poeta religiós, ha escrit sobre molts altres temes i ha conreat diferents gèneres literaris.

- Mira, si jo hagués d'ordenar els gèneres meus per la seva importància, ho faria en aquest ordre: 1, poesia religiosa; 2, prosa memorialística, ("Un llarg hivern a Castellar de N'Hug"); 3, prosa periodística; 4, prosa narrativa, (contes infantils); 5, Traduccions i versions

Per cert, recorda quants llibres ha publicat, comptant-hi aquest Quadern de Viver?

- En total, 51 llibres publicats, alguns en col·laboració, i de tots els gèneres. Ara mateix també acaba de sortir "Santoral del Full" de Solsona i Vic, amb cent quartetes meves dedicades a sants il·lustrades per la Pilarín Bayés.

De quins llibres està més satisfet?

- Es fa difícil de dir però triaria, naturalment, "L'Ull de Taüll", religiós; el "Cant de Climent", que són vint sonets inspirats en Ramon Llull, dins el llibre "A sou d'amor". I en prosa, "Un llarg hivern a Castellar de N'Hug", amb el poema "Salm 113" inclòs també en el llibre.



El llibre que recull tota la seva poesia, des de 1945 al 2007, arriba a les 717 pàgines. Després de tota una vida de fer-ne, li puc preguntar què és la poesia?

- La poesia és essencial. Sense la poesia, sense la paraula, no hauria sigut feliç. No és un passatemps, de cap manera! M'agrada molt l'expressió de Carles Riba "joc i foc", en un sentit que crema. Tant en la poesia religiosa com en la patriòtica m'he cremat sempre.

La poesia és la paraula, és la llengua destil·lada. Com el veu el futur de la llengua catalana?

- No vull ser pessimista, veig moltes dificultats i confio que les anirem superant. Jo ho he donat tot per la llengua.

Aleshores, com veu el futur de Catalunya?

- Jo no renunciaré mai al somni d'una Catalunya lliure i sobirana. Hi ha moltes boires. Optimista no, estic esperançat, això sí!

I si parlem del futur de l'Església, com el veu?

- L'Església necessita reconvertir-se, posar-se al dia, a partir del Concili Vaticà II. Confio que el part sigui satisfactori. Humanament parlant, n'hi hauria hagut per tirar el barret al foc moltes vegades. L'Església, per voler semblar divina, deixa de ser humana, tant en l'aspecte democràtic com en molts altres... Em dol molt la situació tant de Catalunya com de l'Església perquè aquests han estat i són els dos meus gran amors.

Què se n'ha fet del llegat del bisbe Antoni Deig?

- El bisbe Deig, que em va fer tota la confiança en la direcció del Full Diocesà, va ser un home molt proper, molt humà i molt transparent. Precisament ara fa pocs s'ha creat la Comissió Bisbe Deig, formada per Salvador Cardús i Joan Estruch, entre d'altres, per salvar-ne la memòria i actualitzar el seu llegat. Alguns sectors, sembla com si tinguessin la voluntat d'esborrar tota mena de rastre del bisbe Deig i la seva obra.

Un altre gran bisbe, Pere Casaldàliga, fill de Balsareny, també és amic seu. Què en pensa de la Teologia de l'Alliberament?

Sempre he admirat molt el bisbe Casaldàliga. I penso que l'Església, allà on sigui present, s'ha de comprometre, s'ha d'alliberar. Alliberament ben interpretat, sense haver de recórrer a la violència, sempre per mitjans pacífics i democràtics.

Quins personatges són els que l'han influït més en la seva visió de les coses?

El primer va ser un professor del Seminari, l'arquebisbe Pont i Gol, és el meu pare espiritual. Després, mossèn Antoni Palou, professor de literatura del Seminari. Mossèn Josep Armengou, no cal dir-ho. Mossèn Ricard Penina, músic i pedagog; Lluís Pont i Tubau, teòleg i filòsof; mossèn Pere Ribot, poeta de Riells de Montseny; mossèn Ramon Muntanyola, poeta de caire popular, i mossèn Marià Ruíz i Fernández, poeta de Cal Marçal.

Al llarg de la seva vida ha mantingut correspondència amb escriptors de primera fila, personatges de pes. Me'n pot dir uns quants?

Sí, he tingut amistat i correspondències diverses amb Octavi Saltor, Marià Manent, Josep Maria López Picó, Salvador Espriu, Josep Vicenç Foix, Tomàs Garcés, Martí de Riquer, Albert Manent, Ramon Vinyes i Antoni Comas, que em va estimular molt a acabar el Salm 113, per exemple.

La seva tasca com a escriptor i poeta ha estat reconeguda en força ocasions. Quins premis importants li han donat?

Els premis mai no m'han preocupat. Però, per començar, tinc tres mares, vull dir que sóc fill adoptiu de Navàs, Berga i Viver i Serrateix, amb documents, eh? Tinc la Creu de Sant Jordi, el premi Baldiri Reixac a la cultura popular i sóc regidor honorífic de Berga. Cada any, el dijous de Corpus vaig a figurar al balcó de l'Ajuntament, és el dia que exerceixo solemnement de ciutadà berguedà. I ara que parlem de premis, un dia d'aquests m'han de donar el Premi Taelus, de televisió, ràdio i premsa d'aquestes comarques. Altres guardonats amb el mateix premi són el Josep Guardiola, el Manel Estiarte i el monestir de Montserrat.

Després de parlar de poesia i de lletres, acabem parlant dels treballs de restauració en els tres nuclis a càrrec de mossèn Climent. Ara més que mai, les esglésies de Sant Joan de Mondarn, Serrateix i Viver llueixen tota la seva bellesa. Una visita guiada a la de Viver, amb les obres del tot acabades, ens ho confirma. A fora, la lluna també fa el ple.

Quirze Grifell